

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

§. V. Simonia realis scienter contracta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

propter vitandi sunt, qui, vel fuerint expressè, & specialiter denunciati, excommunicati, vel de quibus notoriè constat excommunicationem, vel ob Clerici percussorem, vel aliam causam incurrisse. Vide infr. cap. 33. num. 18. & alia plura, quæ dixi Offic. Curie Ecclesiast. cap. 39. de privilegio Canonis; ubi de facultate superiorum Regularium erga suos.

§. V.

Simonia realis scienter contracta.

75. **I**N presenti §. reservatur Romano Pontifici simonia realis scienter contracta. Sciendum namque I. Quod simonia est *studiosa voluntas emendi vel vendendi spiritualia, vel spiritualibus annexa.* Dicitur *studiosa voluntas emendi, &c.* quia quis, quantum est de se, studet, & procurat pecunia emere, & vendere rem spiritualem, quæ indivisibilis est, & supra omne pretium; atque ita non obstante, quod sit materia indebita venditionis, & emptionis, nulloque pretio æstimari possit, se gerit circa ipsam, ac si revera vendi, & emi posset, & ita injuria rebus spiritualibus irrogatur.

76. Contractus emptionis, & venditionis ponitur, tamquam species pro genere, seu pro quolibet contractu oneroso, vi cuius aliquid pretio æstimabile aut exigitur, aut confertur, aut promittitur; sive sit contractus locationis, permutationis, transactionis, vel innominatus: ut, *do, ut des; do, ut facias; facio, ut facias; facio, ut des.*

77. II. Quod nomine rei spiritualis intelligitur quodcumque supernaturale, seu, quod à Deo procedit, ut est Auctor gratiæ, & ad finem supernaturalem conducit. Id enim in casu dicitur spirituale; sive sit in se spirituale; ut sunt fides, gratia, Spes, charitas, dona Spiritus Sancti, &c. Sive ut causa; ut Sacramenta, quæ causant gratiam sanctificantem; aut conferunt, etiam potestatem spiritua-lem ad consecrandum, & absolvendum; ut Ordo; sive, tamquam effectus, quia à spirituali potestate procedunt; ut administratio Sacramentorum, consecrationes personarum, locorum, vasorum, concionari, dispensare in votis, vel impedimentis matrimonii super irregularitate; absolvere à censuris, & similia. Sive sint spiritualibus annexa. Quod duplici titulo contingit, *antecedenter, & consequenter*: Adnexum *antecedenter* dicitur, quod secundum suam naturam præcedit formam spiritualem, ut sunt vasa sacra. Prius enim fiunt vasa, deinde consecrantur. In istis venditio cadit supra materiam temporalem, non supra spirituale.

78. Adnexum *consequenter* est, quod est posterius spirituali, & ab isto dependet. Ita beneficium Ecclesiasticum dependet ab ordine Ecclesiastico. Prius enim est esse Clericum, quam beneficium, & habere jus ad redditus. Quare beneficium Ecclesiasticum describi solet: *jus perpetuum percipiendi fructus ex bonis Ecclesiasticis competens Clerico propter officium spirituale in sustentationem Ministræ.*

Dicitur *perpetuum*, quia beneficia ex natura sua instituta sunt, ut sint perpetua.

petua, ad differentiam pensionum, quæ morte pensionarii extinguuntur. Ideò important jus percipiendi ad tempus portionem fructuum ex bonis beneficii.

Dicitur propter officium spirituale, quia beneficia dantur propter officia, & ministeria Ecclesiastica, *Const. Superna la 3. Leonis X. §. 38. Bullar. to. 1.*

79. Etiam pensiones dantur propter officium, quia pensionarii tenentur ad recitandum officium B. M. V. *Const. Ex proximo la 135. B. Pii V. Bullar. to. 2.*

80. Considerandum hic est, beneficia tria comprehendere. I. Officium spirituale, seu ministerium Ecclesiasticum. II. Jus stipendii, seu ad redditus temporales. III. Ipsum stipendium, vel redditus. Primùm utpote spirituale vendi non potest.

Nec secundùm, quia, licet non esset in se spirituale, tamen est adnexum consequenter officio, seu titulo spirituali, quia ad istud sequitur. Ideò officium censetur vendere, qui illud jus vendit, juxta regulam in cap. *Si quis obiecerit* 1. qu. 3. ibi: *Quisquis alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neuxum invendium relinquit.*

Dixi licet non esset spirituale, quia de spiritualitate talis juris non videtur dubitandum secundùm Cajetanum apud Fagnan. in 1. ad cap. *Cum pridem de pactis num. 101.* Nam, statim ac quis est Clericus, & divinis officiis mancipatus ex jure divino habet jus ad stipendium, juxta illud, *qui Altari inserviunt, de Altari participant*, 1. ad Corinth. 3. cap. *Extirpanda*, cap. *Secundum de prebend.* Quod jus, cum ad Clericatum, &

deputationem ad functiones spirituales sequatur, esse debet spirituale.

81. Nec fructus à collatore beneficii vendi possunt, quia non est dominus fructuum, sed dispensator, ideò venditio caderet supra collationem, & institutionem, quæ est spiritualis. Nec ab ipso proviso ad vitam vendi, vel locari possunt, quia sunt res Ecclesiasticæ, de quo alibi.

III. Quòd simonia, alia est jure naturali, & divino prohibita, ut est vendere gratiam, Sacramenta, actus Ordinis, & functiones omnes spirituales, consecrationes, benedictiones, absolutiones, dispensationes, actus jurisdictionis spiritualis, tam spectantis ad forum internum, quàm externum, & similia, quæ omnia sunt de sua natura invendibilia. Nam, vel sunt in se spiritualia, vel causa rei spiritualis, aut procedunt à potestate spirituali, & ordinatur ad finem spirituales, & salutem spirituales animarum.

Alia verò solum prohibita jure positivo Ecclesiastico, ut est. I. Vendere officia Sacristiæ, Oeconomi, Protectoris Ecclesiæ, cap. *Salvator* 1. q. 3. Hujusmodi enim officia habent rerum Ecclesiæ administrationem.

82. II. Reservare pensiones ex beneficio resignato: id enim fieri nequit sine pactione. Pactiones autem omnes in beneficiis sunt prohibitiæ, cap. *Pactiones de pactis*. Sed necessaria est auctoritas Pontificis, ut labes simoniæ pargetur.

III. Permutare unum beneficium cum alio ex eadem ratione; quia id sine partium pactis, & contractu oneroso fieri nequit, cap. *Quasium de rer. permutat.* Sed

Sed

Sed necesse est, ut permutatio fiat auctoritate Superioris, Papæ nimirum (vel etiam Episcopi, quantum ad beneficia, quæ Episcopus potest conferre) *cap. Sicut unire de excessib. Prælat.* Et tunc partes non vi pacti permutant inter se beneficia, sed ex nova collatione, recipiunt; nam ea resignant in manu Pontificis, cui suum desiderium exponunt, à quo eis deinde conferuntur.

83. Idem dicitur de actionibus beneficio adnexis; ut, si quis dicat alteri: *elige me ad hoc officium spirituale, & eligam te ad aliud; vel, si dixerit, confirmo te in hoc beneficio, modo mihi des, aut promittas hanc Capellaniam, Provincialatum, Guardianatum, &c. cap. De hoc de simon.*

41. Triplex verò est simonia, *mentalis, conventionalis, & realis.* Mentalea est, in qua quis nullo pacto prævio expresso, vel tacito, dat temporale pro spirituali (vel e contra) ea intentione, ut pro temporali recipiat spirituale, vel ut pro spirituali temporale assequatur.

Conventionalis ea est, in qua pactum exterius quidem expressum est de re spirituali vendenda, vel emenda, sed vel nihil realiter est datum; vel datum est ab una tantum parte: ut, si emptor receperit beneficium, sed preuum conventum non solverit; aut, si pretium dederit, sed beneficium non receperit, sed expectat.

Realis ea est, in qua tria hæc concurrunt: pactum de re temporali pro spirituali; solutio pretii, saltem secundum partem, & receptio rei sacra.

84. Quæritur. Quotuplex sit *munus, seu pretium simoniacum.*
Matthæi Cautela Confess.

Resp. Triplex: à manu, ab obsequio, à lingua, *cap. Ordinationes l. q. 1. & d. cap. Salvator.*

Per munus à manu venit pecunia, sive numerata; aut credito promissa. Nomine autem pecunie intelligitur quidquid pecunia mensurari potest, estque pretio æstimabile.

Quare incurrunt simoniam per munus à manu. I. Qui pro rebus sacris, à functionibus spiritualibus supra enunciatis quidpiam pretio æstimabile dant, recipiunt, vel promittunt, sive illud detur tamquam pretium, sive tamquam motivum dandi, vel gratuitam compensationem. Si distinctio hæc pretii, motivi, & gratuita compensationis præservaret à simonia, nulla omnino, nisi à viris plumbeis committeretur, & omnis palliaretur. Unde falcem ad radicem posuit Innocentius XI. in *damnat. propos. 45. & 46. De quo lib. 2. cap. 26.*

85. Dices Sacerdotes licitè recipiunt stipendia pro celebratione Missæ, exequiis, processionibus, & concionibus, ergo, &c.

Resp. Stipendia in similibus non recipiuntur tamquam pretium Missæ, exequiarum, & Concionum, sed tamquam honorarium, & per modum voluntariæ oblationis; quæ à fidelibus fit Deo in persona Ministeri; aut per modum subsidii in sustentationem Ministrorum, in gratiam alterius occupatorum.

86. Nec principaliter stipendium intenditur, aliàs esset simonia. Nam venderetur actio spiritualis; Propter quod incurrunt simoniam Canonici, qui Chorum frequentant propter distributiones, tamquam propter finem principale;

(1)

ita

ita D. Thomas quodlibet 8. art. 11. Natalis Alex. Theol. dogmat. 2. lib. 2. regul. 41. de Simon. Videnda est etiam d. prop. 46. ab Innoc. prescripta loco cit. Ideo primario, & principaliter cultus Dei est intendendus.

III. Qui dant, vel accipiunt beneficium cum promissione remittendi debitum; vel obligatione ad mutuandum; aut quod nepos recipientis nubat nepoti conferentis; vel conferens constituit pensionem in beneficio, quod confert, alias non collaturus, vel simile onus collationi beneficii adnectit. Magol. sum. moral. p. 1. Decalog. exposit. 3. precept. 9. unic. de profanatione rei sacre per simon. art. 2. §. 1.

IV. Qui beneficium resignat sub onere pinguioris pensionis absque licentia Papae, vel praemisso pacto de redimenda pensione, vel procurandi aliud beneficium: Imponitur enim onus pretio aestimabile.

V. Qui de beneficio litigantes, jus mutuuum emunt: pecunia enim parant sibi viam ad rem spirituaalem.

87. Caterum, licet vexationem pecunia redimere, ut concordant DD. cum D. Thoma 2. 2. q. 100. artic. 2. ad 5. Tunc enim pecunia iniusta impedimenta tolluntur; eaque confertur, sicut daretur, ut quis a predonum manibus se eriperet. cap. Delectus il. 1. de simonia, cap. Quasi sum 1. qu. 2.

Verum duo hac in re debent concurrere. Unum, quod quis habeat in beneficio jus per collationem acquisitum certum, & indubitatum, seu ipsum pleno jure possideat. Nam in casu cum ei res spiritualis jam competat, eam non

acquirat per pecuniam, sed solum redimit vexationem, & impedimentum iniustum tollit. Si vero circa dubium vexaretur, ut, si collatio, electio, confirmatio, &c. esset dubia, vexationem redimere non liceret. Quoniam tunc per pecuniam viam sibi pareret ad jus spirituale, & censeretur illud emere.

Alterum, quod vexatio sit iniusta. Si quidem si iusta esset propter eandem rationem non liceret. Idem dicitur, si dubium sit, quod lis sit iniusta, quia super eo Iudex Ecclesiasticus debet pronunciare. Hinc si Praelatus velit aliquem ob delictum Beneficio privare, non licet hanc vexationem pecunia redimere, vel testes avertere; aut alium, qui ejus inidoneitatem velit opponere pecuniam impedire. Nam ipsa remotio impedimenti esset acquisitio rei spiritualis.

Vexationem tamen circa jus acquirendum redimere non licet, quando vexatio opponitur ab his, qui possunt obesse, & prodesse; ab illis nimirum, qui aliquo modo concurrere possunt ad collationem beneficii, & juris spiritualis eligendo, & confirmando, praesentando, &c. cap. Mathaeus, cap. Sicut tuus, & cap. Hoc d. 11. quia hoc est pecunia sibi viam parat ad beneficium, quod absque licentia esse non potest per DD. Magol. cit. art. 2. §. 1.

VI. Incurrunt, qui accipiunt beneficium cum onere restituendi pecuniam, quam resignans in illius allocatione expenderit, ut in expeditione Bullarum. Quilibet enim de jure tenetur proprias litteras solvere.

VII. Qui resignat beneficium ea lege, ut resignatarius donum resignantis e-

mat,

mat, vel conducatur, aut simile onus imponit.

VIII. Qui litigantes super possessorio alicujus beneficii pacis causa conveniunt, ut unus beneficium, & alius pensionem super beneficio habeat, *cap. Constitutus de transant.* In beneficiis enim transactiones jure canonico prohibentur. Alios casus vide apud DD. & redibit sermo *lib. 2. cap. 26.*

88. Per *munus ab obsequio* venit omne hominis opus ad usum, & utilitatem alterius ordinatum. Quare, quia ministri pecuniaria mercede conducuntur, ileo perinde est dare rem spiritualem pro aliquo obsequio exhibito, vel exhibendo, ac eam conferre pro pecunia. Nam illud obsequium est pretio estimabile.

Propterea simonia est. I. Beneficium conferre alicui in recompensationem obsequiorum jam exhibitum; ut si Episcopus ad recompensanda obsequia præterita conferat beneficium famulo, qui propterea ei absque salario, vel valde diminuto inservit.

II. Conferre beneficium in recompensationem servitii exhibendi in futurum.

III. Simoniaci censentur Clerici, qui Prælati obsequium temporale exhibent, præcipue, & principaliter, ut beneficia obtineant. Ideo de hoc serio cogitent, & ponderent, qui Prælatorum sunt ab obsequiis, an principaliter intendant beneficia obtinere, cave spe id agant.

IV. Simoniæ per *munus ab obsequio* rei sunt, qui sua obsequia exhibent iis, quos noverint apud collatores valere eo sine, ut per ipsorum favorem beneficia

consequantur, etenim obsequia mediate ordinantur ad rem spiritualem assequendam.

Cæterum simonia non est, Prælaturam conferre beneficia propter exhibita à Clerico officia in utilitatem Ecclesiæ, vel auxilium ministrorum ipsius, nam per hæc devotionis officia obsequens redditur dignus; & si gratis inserviat, redditur dignior, quia in obsequium Ecclesiæ impendit personam, & pecuniam, quam potuisset sibi per obsequia alteri exhibita lucrari.

89. *Munus à lingua* comprehendit laudes, adulationem, preces, & intercessionem apud beneficiorum collatores. Sic est simonia, conferre beneficium ad preces pro indigno porrectas. Nam tunc collator non movetur ex dignitate, & merito provisi ad dandum beneficium, sed ex precibus exhibitis per modum pretii: *ut do preces, ut des beneficium.* Item beneficium dare propter ipsas preces conducentes ad utilitatem temporalem collatoris, nimirum ut precantis gratiam, & favorem sibi acquirat.

Si verò preces pro digno porrigantur, non est simonia eidem beneficium conferre, quia adest ex parte subjecti debita causa; dignitas nimirum, & meritum conferendi beneficium. Cæterum potest esse simonia in intentione, si non attendatur ad dignitatem personæ, sed ad favorem.

Ita, ubi quis pro se rogat, ut obtineat curam animarum: ex ipsa præsumptione redditur indignus, & sic preces sunt pro indigno; licet tamen potest aliquis si sit indigens pro se beneficium Ecclesiasticum petere sine cura animarum.

rum. D. Thom. cit. artic. 5. Vide, quæ dixi offic. cur. Ecclesiast. cap. 50.

§. VI.

Confidentia beneficalis, seu simonia fiduciaria.

90. **Q**uæritur. *Quid sit hac confidentia beneficalis, vel simonia fiduciaria?*

Resp. Est conventio tacita, vel expressa, ut is, cui beneficium confertur, vel resignatur illud ipsum post aliquod tempus in aliam certam personam transferat; aut fructus beneficii, vel partem ipsorum ab alio percipi sinat, aut pensionem solvat. Ita DD. communiter.

Huiusmodi confidentia est pessimum simoniae genus, ad quod eradicandum Pius IV. edidit const. *Romanum Pontificem*, la 85. Bullar. to. 2. & aliam B. Pius V. *Intolerabilis*, la 85. ibid.

91. Committi potest, per *accessum*, *ingressum*, *regressum*, *fructuum concessionem*, vel *solutionem pensionis*, ut ex d. const. B. Pii. & ex Trid. *ss. 25. cap. 7. de ref.* ubi damnat *accessum* & *regressum*, utpotè referentes imaginem hereditariae successione.

Per *accessum* contingit, cum quis alteri beneficium procurat, & confert, cum certa confidentia, conditione nimirum, vel lege, tacita, vel expressa, quod postea per resignationem provisi, ad idem beneficium ipsemet conferens, vel procurans, aut alii per eos designati, vel designandi accedent.

Per *regressum* contingit, ubi quis beneficium jam adeptum alteri renunciat,

cum conditione, quod per resignationem, ab accipiente factam, ad idem beneficium ipse, vel alius à se designatus, aut designandus redibit.

Per *ingressum* verò contingit, ubi quis post collationem beneficii ante possessionem illud alteri renunciat cum spe, & pacto, ut hic postea eidem, vel alteri ab eo designando, ad idem beneficium ingressum aperiat dimittendo beneficium.

Per *concessionem fructuum*, vel *solutionem pensionis* contingit, cum quis alteri confert, vel resignat beneficium cum pacto, ut accipiens ei, vel alteri à se designando concedat fructus beneficii, vel illorum portionem, aut ex illis pensionem solvat. Legendat textus Constitutionis B. Pii §. 3. & Layman. *Theol. moral. lib. 4. tr. 10. cap. ult. §. 8.*

92. Observandum hic est ex Natal. *Alexand. Theol. Dogmat. 2. lib. 2. artic. 5. regula 9.* Et Abellii *medul. p. 2. in append. de stat. Cleric. art. 3. q. 2.* Quod resignare, vel conferre beneficium alicui in confidentiam, hoc est, ex intentione illum obligandi, ut post aliquod tempus propinquo, vel amico resignantis, aut conferentis, aut cuius alteri dimittat, aut ut pensionem ex eiusdem fructibus alteri solvat, vel fructus percipere sinat, est simonia confidentiæ mentalis: si vero intercedat pactum, verbo, nutu, scripto, vel facto per se, vel per alium significatum, est simonia confidentiæ realis, qua inferat pœnas d. const. ex dicendis *lib. 2. cit.*

Regulas, & præsumptiones cognoscendi, & plenè probandi in foro externo confidentiam, ubi de hac dubium esset,